

Commissiedebat OV & Taxi
22 februari 2023

Samen vooruit

Het openbaar vervoer staat op dit moment voor urgente opgaven op het gebied van reizigersaantrekkelijkheid, kostenstijgingen, personeel en bijbehorende bekostigingsvraagstukken.

Deze vraagstukken zorgen ervoor dat de algehele kwaliteit van ons openbaar vervoersysteem, dat van oudsher tot de beste ter wereld behoort, onder druk is komen te staan. Om het tij te keren, is het belangrijk dat de huidige problemen gezamenlijk worden opgepakt en opgelost.

Zowel het Interprovinciaal Overleg als de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Vervoerregio Amsterdam zijn blij dat op 16 februari een Urgentieconferentie is belegd om over een oplossing voor de huidige problematiek te spreken. Alle drie partijen kijken hier tevreden op terug. De constructieve houding van alle aanwezige partijen waaronder het Rijk schept vertrouwen voor de toekomst van het openbaar vervoer (OV). Het behoudt van dit vertrouwen is belangrijk voor heel Nederland. Immers, met een gezond OV brengen we het behalen van klimaatdoelstellingen dichterbij, maken we een duurzame mobiliteitstransitie mogelijk, dragen we bij aan het ontsluiten van nieuwe woningen en zorgen we voor meer verbinding in en tussen stad en platteland.

Wij staan met zijn allen voor het OV. We zoeken samen naar een pakket om het voorzieningenniveau van 2024 vergelijkbaar te houden aan 2023. Hiertoe zijn decentrale overheden als -onderdeel van een pakket- onder andere bereid om hun begrote exploitatiebudgetten van 2023 te continueren in 2024. Ook zijn OV-bedrijven en decentrale overheden bereid te komen tot een verbeterde operationele kwaliteit van de dienstverlening en nemen initiatieven voor verdere optimalisaties, o.a. door de integratie van doelgroepenvervoer en busvervoer. Vervoerders zijn in het kader van dit pakket bereid tot een waterdichte aanpak om de personele vraagstukken nog in 2023 op te lossen. Tot slot zijn wij bereid een publiekscampagne te ontwikkelen ter ondersteuning van het brede pakket aan maatregelen om weer een positief gevoel over ons OV-systeem te creëren.

We vragen van het Rijk tempo te maken met de energievergoeding (net als de andere nutsbedrijven) en een vereenvoudiging van fiscale regels voor OV-gebruik door werknemers. Tevens vragen we van het Rijk om samen met de vervoerders afspraken te maken over een landelijk in te voeren 'groenabonnement' naar Duits voorbeeld. Vervoerders en Rijk hebben hiertoe op de conferentie eerste intenties uitgesproken, deze vragen echter nog besluitvorming, inclusief bekrachtiging door uw Tweede Kamer.

Het is nu zaak om het vertrouwen vast te houden en dit moment als kans te benutten. Alleen gezamenlijk en met concrete acties kunnen we openbaar vervoer creëren dat klaar is voor de toekomst. Samengevat zetten wij in op:

1. Een vlotte toekenning van de energievergoeding aan vervoerders.
2. Fiscale vereenvoudigings-maatregelen voor het openbaar vervoer.
3. Groene abonnementen voor alle reizigers in heel Nederland. Hiermee zet de sector breed in op de duurzame relatie met (nieuwe) reizigers.
4. Laat de BDU Verkeer en Vervoer meestijgen met de index!

Commissiedebat OV & Taxi
22 februari 2023

1. Een vlotte toekenning van de energiecompensatie

Het OV is duurzaam, maar energie-intensief. De sterk gestegen energiekosten hebben grote impact op de OV-bedrijven. Het is in het publiek belang om, net als voor andere partijen, vervoerders een energiecompensatie te bieden. Zo kunnen vervoerders, die een voor Nederland essentiële dienst aanbieden hun dienstverlening op peil houden en grote kostenstijgingen voor de reiziger voorkomen. Het is dan ook belangrijk dat hier op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid over wordt verschaft. Vanuit de decentrale overheden en vervoerders is inmiddels alle informatie over de oplopende energiekosten aangeleverd. Wij zijn blij dat de staatsecretaris nogmaals heeft bevestigd zich in te spannen voor een spoedige afronding van het onderzoek en vragen u het kabinet te verzoeken in de Voorjaarsnota met concrete voorstellen te komen voor energiecompensatie voor de OV-sector.

2. Fiscale vereenvoudigingsmaatregelen voor reizigers in het openbaar vervoer

Op dit moment is rijden met een leaseauto fiscaal aantrekkelijk en gemakkelijk. Voor werknemers die reizen met het OV gelden tal van fiscale beperkingen en is het proces omslachtig. Het kabinet doet onderzoek naar manieren waarop werknemers fiscaal gezien net zo eenvoudig met het OV kunnen reizen als bij andere modaliteiten zoals een leaseauto. Dit zou een vereenvoudiging betekenen voor de belastingdienst, voor werkgevers en voor werknemers. Ook draagt dit bij aan het bereiken van de klimaatopgaven van het kabinet. Wij vragen u de staatsecretaris te steunen in haar streven het reizen per OV fiscaal even aantrekkelijk te maken als het reizen per leaseauto en hierover voor de zomer te informeren. Een vereenvoudiging van het fiscale stelsel kan zo al vanaf 2024 gerealiseerd worden.

3. Groene abonnementen voor alle reizigers in heel Nederland

De decentrale overheden en vervoerders komen met een initiatief voor een landelijk 'groen abonnement'. Met het aanbieden van dit abonnement met landelijke dekking maken vervoerders het voor de (nieuwe) reizigers nog aantrekkelijker om te kiezen voor een duurzame reis met het openbaar vervoer in plaats van meer vervuilende vervoersmiddelen zoals de auto. Het groene abonnement wordt de Nederlandse tegenhanger van het klimaatticket wat in andere landen wordt aangeboden. Uit evaluaties van het Duitse klimaatticket blijkt dat na de invoering van dit ticket autoreizen tussen de 100 en 300 kilometer met 20 procent zijn afgenomen en dat 10 procent van alle reizen als auto vervangend kan worden aangemerkt. Logischerwijs hebben wij hoge verwachtingen van dit plan en roepen de staatssecretaris op, samen met de vervoerders, met een plan te komen voor dekking van de derving van inkomsten die hiermee gepaard gaat.

4. Laat de BDU Verkeer en vervoer meestijgen met de index!

Door de enorme kostenstijgingen in het OV lopen de exploitatiebijdragen van de decentrale overheden voor het OV in hun concessiegebied sterk achter bij de bijdragen uit de BDU Verkeer en Vervoer. Wij vragen u de staatsecretaris op te roepen tot een volledige indexering van de BDU Verkeer en Vervoer in de periode 2023-2030 als bijdrage in de kostenstijgingen van de sector. Met die garantie wordt het voor decentrale opdrachtgevers mogelijk meerjaren exploitatie-afspraken te maken en blijvend bij te dragen aan maatschappelijke opgaven zoals woningbouw en klimaat.

Het is belangrijk dat wij het huidige vertrouwen en momentum behouden. Voor het zomerreces moeten er concrete acties liggen die een robuust openbaar vervoer in 2024 en in de toekomst garanderen. Wij roepen dan ook alle politieke partijen op zich in te blijven zetten voor een robuust OV dat bijdraagt aan het oplossen van maatschappelijke opgaven.